



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

29. De permutationib. beneficiorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

in vacatione per obitum per hanc Regulam inducta. Sed Flaminius *lib. sup. memorato, q. 9. n. 7.* docet, oppositam sententiam magis cum vlt. conuenire: nam eo ipso quo Papa, si infirmus decederet intra viginti dies, & beneficium sit alteri concessum, facit irritam impetrationem, & excludit resignationem ipsam tanquam fraudulentam: & ideo ius beneficij penes resignantem remanet, ergo per eius obitum vacat. Hinc fit vt Regula & Constitutiones simpliciter de beneficijs per obitum vacantibus quidpiam decernentes, locum habeant in vacationibus beneficiorum per hanc Regulam institutis: verbi gratia, habentes regressum ad beneficium vacans per obitum siue decessum, si resignans intra viginti dies obiit, id beneficium resignatum debeat vi & ratione regressus. Item si beneficium resignatum, vitium fuit, cum primo vacauerit per obitum, si resignans intra viginti dies decesserit, excluso resignario, debetur Collegio, vel Seminario, cui fuerat beneficium annexum. Si quis item Romani Pontificis auctoritate, beneficium expectet per obitum vacaturum, ius acquirit ad beneficium, quod aliquis resignat, si intra dies viginti excedit à vita.

Nono quaeritur, An beneficium quod per obitum vacare decernit hanc regula, quando resignans moritur intra viginti dies, ita sit Papae reueruatum, vt ab eo solo possit conferri? Respondeo, distinguendo: aut qui resignat alicuius gratia & fauore, id in Romana Curia facit coram Romano Pontifice, aut extra Curiam apud Ordinarios locorum, vel Legatos Romani Pontificis, beneficium simpliciter resignat. Primo modo, beneficium est Romano Pontifici reueruatum, vt recte probat Flaminius *de resignationibus lib. 12. q. 9. nu. 4.* quia eo ipso quod moritur resignans in Curia Romana, beneficium in Curia vacat. Sed cap. 2. *de Prob. in 6.* beneficia in Curia vacantia, sunt Romano Pontifici reueruata. Secundo modo, quidam scilicet, tunc etiam beneficium esse Papae reueruatum. Sed verius est oppositum, quod & Gomezius *q. 33. n. 2. & 3.* Rebuff. *regula, Gloss. 14. n. 5.* Flaminius *q. 9. n. 12. in lib. 12. de resignationibus*, tradiderunt. non enim hanc Regula statuit huiusmodi beneficia Rom. Pont. reueruati. Vnde fit, vt locorum Ordinarij licite ea beneficia conferant.

Hinc etiam est, vt hanc beneficia nominatis debeantur, teste Rebuffo *in Glossa 14. nu. 5.* ac etiam expectantibus auctoritate Gomez. *q. 33. n. 3.* Item dubitatur, An Ordinarij si ea beneficia contulerint per resignationem, possint quoque simpliciter conferre tanquam per obitum vacantia? Respondeo, cum Rebuffo *Glossa 12. nu. 15.* potest quia licet regula resignationem irritam efficiat: non tamen admittit ius & potestatem ea simpliciter conferendi. Sed quid, si duo impetrent beneficium in Curia resignatum, & eorum vnus impetret illud tanquam per resignationem irritam vacans, alter tanquam vacans per obitum, eo quod resignans intra viginti dies obiit: vt etiam alteri est praefertendus? Gomezius *qu. 35. nu. 2.* ait esse receptum, vt qui impetrat beneficium, tanquam per obitum vacans, alteri praefertatur. Non sufficit autem, si simpliciter impetret per obitum, sed necesse est vt exprimat certum vacationis modum per hanc Regulam inductam, vt Gomezius *praedicta questione n. 4. docet.*

Decimo quaeritur, An huic Regulae soleat in eandem derogari? Respondeo, cum Rebuffo *in concordia Rubri. de Collat. §. volumus, versic. per mutationem, & Mandoso in praesentia signat. grat. tit. derogationis regularium, versic. in praesentia.* In resignationibus quae sunt causa permutationis, plerumque Romanos Pontifices derogare consueuissent: in alijs vero resignationibus, testatur Gomezius *in regula qu. 39.* tempore Leonis X. fuisse saepe numero derogatum, Pauli vero III. tempore non nisi raro, & perentium precibus importunis. Teste item Mandoso *loco citato, extra Italiam* solet Pontifex frequenter derogare gratia absentium qui resignant: in Italia vero non item, nisi quando resignans à Curia distat: Si enim Romae, vel prope Urbem quis resignauerit, Regulae minime derogatur. Sed ambi-

gitur, vt derogatio debeat esse expressa & specialis? Ait Gomezius, huic Regulae nunquam per clausulas generales derogari, nisi nominatim & expresse dicatur. Dubitatur etiam, An Romani Pontificis Legatus à Latere, possit huic Regulae derogare? Minime, nisi ad id expressam à Romano Pontifice acceperit facultatem, nam inferior potestas nequit superioris potestatis decreta ex toto, vel ex parte reuocare, c. *Cum inferior. de Maioritate, & Obedientia. Ita Gomezius quest. 41.* Dubium quoque est, An Legatus accepta facultate derogandi Cancellariae Regulis eorum & edendis, huic possit Regulae derogare? Gomez. *praedicta questione* negat, & refert ita esse bis in Rota iudicatum? Ratio huius est, quia clausula generalis non trahitur ad non verisimilia, cap. *vt. de Officio Vicarij in 6.* ac verisimile non est, Papam per huiusmodi verba generalia voluisse huic regulae derogare.

Item principis beneficium semper intelligitur concessum absque alicuius alterius damno, capitulo. *Super eo. de Offic. Delegati, & capit. Causam qua. de rescrip.* Mandosius tamen *in regula quasi. 10. n. 7.* & Flaminius *de resignationibus, libro 12. questio. 13. num. 12.* sentiunt oppositum: Nam *gen. 6.* inquit, *in vniuersum prohibito, qualibet species prohibita conuenit.*

Deinde qui totum dicit, nihil excludit praesertim cum in huiusmodi facultatibus, & privilegijs soleat amplissime clausula apponi hunc in modum: *Quorum omnium & aliarum tenores, etiam si de eis expressa mentio, & reliqua, ac si verbo ad verbum, &c.* Quae clausula, ait Cassiodorus *de sig. 10. nu. 2. & de sig. 28. & 38.* Decimus *conf. 340. n. 1.* tantam vim habet, quantum haberet clausula, in qua omnia exprimerentur.

CAP. XXIX.

De Permutationibus beneficiorum.

DE hac re Doctores *in titulo de ver. permut.* Summisserunt vero *in verbo permutatio.*

Hac de re tractatum edidit Petrus Vbaldus Perusinus, & alium eo antiquior Federicus Senensis, quem Lapsus annotationibus illustrauit: alium item Egidius Bellamera, & alium Petrus Andreas Garbarus.

Primo quaeritur, Quidnam sit beneficij permutatio? Respondeo: Permutatio generatim accepta, est certe rei ad alteram facta mutua prestatio. *l. ff. de rerum permutat.* Vnde beneficij permutatio est, qua duo vicissim sua beneficia dimittunt, vt vnus beneficium alterius obtineat. Ex quo perspicitur, permutationem beneficij cum resignatione, gratia & fauore alterius facta plurimum conuenire: nisi quod permutatio, est mutua & reciproca duorum beneficiorum resignatio, vt beneficium vnus alteri concedatur: Sic nempe, Titius suum beneficium cum Caij beneficio permutat: tunc Titius suum beneficium dimittit, vt Caius conferatur, & Caius suum vt Titio derat. Vnde in Permutatione continetur resignatio beneficij, non simpliciter, sed causa permutationis factae.

Secundo quaeritur, Cur sit iure Canonico interdictum, quo minus quis priuata auctoritate suum beneficium cum alio beneficio commutat? Multis de causis. Primo, vt Clericis, omnis auaritia, & ambitionis occasio praecidatur. Secundo, ne de beneficijs Clerici, tanquam de rebus suis profanis statueri videantur. Tertio, ne existiment se in beneficijs idem ius & dominium habere, quod in patrimonio. Quarto, quia si qui permutat, eo ipso suum dimittit beneficium, & acquirit permutando alterius beneficium: aut iure Canonico, nemo, nisi auctoritate Superioris potest se beneficio abdicare, aut beneficium obtinere.

Tertio quaeritur, An iure diuino, an tantum Canonico Clericus suum beneficium cum alio priuata aucto-

ritate commutare prohibetur? Maior. 4. *distinctione vigesima quinta, quæst. 5. & 6.* & Sotus lib. 9. de iust. quæst. 1. art. 2. dicunt solum Canonico iure prohiberi, cap. Minoribus, de Præbendis, ca. Quæstium. ca. Cum uniuersorum. c. Cum olim. de Rerum permutatione. Et hoc, quia in beneficiorum permutatione non datur res spiritualis pro commo, aut re aliqua temporalis: sed vnum ius spirituale, aut quasi spirituale pro alio simili iure confertur. Sed numquid iure diuino est vetitum, pro beneficio aliquod pretium accipere, vel aliquid pecunia æstimabile? Respondet Sotus id vetitum esse iure diuino, quia, inquit, beneficium ius est spirituale, est enim potestas exigendi fructus ex bonis Ecclesie ob Diuinum, & Ecclesiasticum ministerium & cultum: at iure diuino prohibetur quis pro re spirituali pretium, vel aliquid pecunia æstimabile accipere, aut dare.

Alij tamen arbitrantur, Simoniam esse iure diuino damnatam, cum quis suum beneficium sine superioris legitima auctoritate, cum alio beneficio commutat: quoniam facit contra Christi Domini præceptum. Marth. 16. *Quod gratis accepistis, gratis date:* nec enim permutatio beneficiorum propria auctoritate facta inter duos Clericos est contra gratiam, cum sit conditione affectus, Do, vel facio, ut des, vel facias: sicut si tu pacificaris mecum: baptiza me, & ego baptizabo te. At vero cum permutatio sit auctoritate superioris, non est Simoniacæ, quia superior eam gratis facit, & nihil recipit.

Quarto quaeritur, Cuius superioris auctoritate permittentur beneficia? Respondeo ex ijs, quæ tradunt Innocentius cap. Quæstium, de rerum permut. & Glossa Clem. 1. eodem tit. permutari, vel Romani Pontificis, vel Ordinarij auctoritate. Ordinarij autem appellatione intelligitur Episcopus, & eo Superior: omnis item Prælati, qui ius habet conferendi, instituendi, & à beneficio quoque Clericos amouendi: cuiusmodi sunt Abbates, & alij Prælati Episcopis inferiores, qui Episcopalem iurisdictionem consuetudine, vel priuilegio habent, & nulli sunt Episcopo proxime subiecti: Sic Panormis. in cap. Quæstium, de rerum permutatione, numero quarto, & in capitulo. Cum ex iniuncto, de Heret.

Dubitat, An Vicarij Episcopi possint permutationi auctoritatem præstare? Hoc est, eam admittere & recipere, quam potest Episcopus. Minime, nisi ad id faciendum, ab Episcopo speciale mandatum acceperit. Sic communis opinio, teste Federico, in tractatu de permut. a beneficiorum, quæst. 16. Sic etiam Petrus Vbaldus in eodem tract. q. 4. Egidius in quæst. 3. Non enim potest Clericum à beneficio amouere, capite 2. de Offic. Vicarij in 6. At ut ait Glossa communiter recepta in Clem. 1. de Renunciat. ille potest renunciationem recipere & approbare, qui potest Clericum à beneficio deiecere. Nequit etiam beneficia conferre, cap. vlt. de Offic. Vicarij in 6. Deinde dubitatur etiam, An Canonico Collegium, cum sedes vacat, ius habeat admittendi, & recipendi permutationes beneficiorum, quorum conferendorum ius solus Episcopus habet? Respondeo, cum Glossa in Clem. 1. de Rerum permut. & cum Panormitano in cap. Cum olim. de Maior. & obedient. non habere tale ius ita etiam Federico qu. 16. Vbaldus qu. 5. Aegidius q. 4. quia licet Canonico Collegium mortuo Episcopo, possit ea quæ sunt iurisdictionis Episcopalis: non tamen conferre potest beneficia, quorum conferendorum ius, vel ad solum Episcopum pertinet, vel ad aliquem inferiorem: item quia Episcopi solius est Clericum ad beneficium promouere, & ab eo amouere: Atque quidam penes Collegium esse id potestatis, quoniam quemadmodum, etsi nequeat beneficia conferre, potest tamen confirmare electos, vel instituire nominatos & oblatos à Patrono: quia confirmare, & instituire, non sunt iurisdictionis voluntariæ, cuiusmodi est beneficium concedere, sed necessariæ: quod debeat electus confirmari, & qui à Patrono nominatur & offertur, institui: Sic etiam pari ratione permutationem sua auctoritate approbare: quia permutare beneficium, non est per se iurisdictionis voluntariæ, sed ne-

cessariæ; cum non nisi iustus de causis beneficia commutentur. Cæterum prima probanda, & tenenda est sententia, eam ob causam, quod permutare beneficium non est necessitas: bene tamen confirmare, & instituire.

Hinc efficitur, posse Canonico Collegium permutationes beneficiorum admittere, quando ius ea conferendi, vel ad solos Canonicos pertinet, vel ad eos simul & Episcopum, ut tradit Glossa in Clementina prima, de rerum permutatione, vel ad aliquem alium Prælatum Episcopo inferiorem, iuxta Bellamora, ac Petri Vbaldi sententiam in tractatu citato. Tertia est dubitatio, An Legatus à latere permutationes beneficiorum admittere, & approbare queat, in provincia sibi demandata? Respondeo, cum sententia communi posse eas permutationes admittere, quas possit Episcopus, & non alius.

Si quaeras, An ij, qui sunt Episcopo inferiores, ipsi tamen proxime subiecti, quum habeant ius conferendi beneficia, habeant etiam auctoritatem admittendi permutationes beneficiorum quæ conferre queunt? Respondeo, minime. Sic Glossa in Clem. 1. de Rerum permut. in verbo, conferantur. Vbi citat Hostiensium in summ. de Rer. permut. §. qualiter. Sic Archidiaconus c. Licet. a. d. tit. in 6. Abbas in cap. Quæstium. co. tit. num. 4. Sic Vbal. quæst. 7. Egid. par. 1. quæst. 1. co. quod solis Episcopis permittitur ius admittendi permutationes beneficiorum, cap. Quæstium, de rer. permut. Nunc quid inferiores huiusmodi possunt acquirere præscriptione tale ius? Responder Vbaldus, posse, quia talis potestas non est ordinis Episcopalis, sed iurisdictionis. Sic etiam Federicus quæst. 23.

Quinto quaeritur, An litigiosum beneficium lite pendente permutari queat? Respondeo, minime, quod si fiat permutatio, nihil valet, quoniam res litigiosa, quamdiu lis pendet, nequit alienari, nec pignori dari, Rot. a decis. 6. Si lite pendente, in nouis: & decis. 400. in antiquis: Rebuffus in Praxi beneficio. Par. 2. tit. de Permut. nu. 33. Ego tamen, inquit, vidi contrarium seruari in iudicio, quoniam liberum est, litiganti permutare suum beneficium cum beneficio alterius, ita vt eum subroget in suum: dummodo id faciat absque fraude, & subrogatus potentior non sit. Primum est verum, & ita sentiendum.

Sexto quaeritur, An beneficium Iure Patronatus affectum permutari queat citra Patroni consensum? Respondeo, minime, omnibus ita sententibus in c. 1. de rerum permutat. Curius in Tractat. de Iure patronat. in verb. Honorificum, qu. 3. Sed quid, si auctoritate Episcopi in scio inconsulto, patrono beneficio permutetur, irritane tunc erit permutatio? Respondeo, non esse ipso iure irritam, sed rescindendam. Si patronus id voluerit, quia eo in scio facta: modo tamen reclamet intra tempus Clerico per eum nominando, & offerendo præfixum. Sic Guido decis. 374. & Auditores in Rot. a decis. 307. de Rerum permut. in nouis. Rebuffus in Praxi beneficio. tit. de Permut. n. 21. Hinc est, vt si præfens permutationi contradixerit, eo ipso permutatio nullius momenti sit. Cæterum, vt permutatio valeat, teste Federico qu. 32. & segg. satis est, si eius postea consensus accesserit.

Hinc etiam apparet, nequire permutationem admitti inconsultis his, quorum est Clericum ad beneficium eligere, nominare, & præsentare, vel conferre, vt quando beneficium est electiuum, & ius eligendi, ad Canonico Collegium, vel aliorum Collegium spectat. Non est tamen ipso facto irrita permutatio, sed dissoluenda, his, quorum est præsentare, vel conferre, vel eligere contradicentibus, & sufficit si expressus, vel tacitus accedat consensus eorum, quorum est eligendi, vel nominandi, & præsentandi ius, ut ait Federicus Senensis loco citato. Quid si moniti consentire nolint; iure cogentur ad consensum præstandum? Cogi possunt, quando scilicet permutatio est vtilis Ecclesie: Imo ipsi tunc reluctantes, possunt beneficia Episcopi auctoritate permutari. Ita Panormitanus, cap. Quæstium, de Rerum permut. Federicus qu. 24. & Rebuffus in locis supra citatis. Vbal. nu. 60.

Septimo queritur, An beneficia vna permutari queant, antequam vnũ suum consequatur effectum? Frange duo beneficia esse vna Cœnobio Monachorum: Quæritur, An Clerici eorum rectores possint ea permutare? Respondeo, cum opinione communi, quam habent Federicus, de Permutat. quest. 16. & Baldus in. 15. & Egid. par. 3. quest. 7. Gambarus par. 2. n. 83. non posse, quia vniuersi effectum permutatio impedit: sic enim permutatum beneficium transiret ad alium, videlicet ad alterum ex permutantibus, cum tamen sit vnitum Monasterio, quod vniuersi noceret. Quod si vnitum sit beneficium alteri beneficio nequit permutari, qui illud obtinet, quoniam eo ipso quo est vnitum, non cederet beneficium per se, sed membrum eius, cui est vnitum. Federicus quest. 33. Vbal. Aegidius, Gambarus loc. sup. cit. Reb. in Praxi beneficio. Par. 1. de Vno remoc. n. 18. Denique statim vt vacat beneficium vnitum, acquiritur ei cui est vnitum ratione vniuersi, sicut in proprietario consolidatur plenum rei dominium mortuo usufructuario.

Octauo queritur, An beneficium in vna diœcesi situm, commutari queat cum alio ad aliam diœcesim pertinenti? Potest permutari: sed requiritur in ea permutacione vtriusque Episcopi ad quos illa beneficia spectant, auctoritas & consensus: quia in permutacione duorum beneficiorum, vtrumque dimittitur, & vtrumque conferitur: ac proinde necesse est, vt vtriusque episcopi intercedat auctoritas. Sic communis opinio.

Nono queritur, An beneficia Manualia permutari queant? Federicus quest. 16. & Bellameta par. 3. quest. 5. & 6. ac Petrus Vbaldus quest. 5. n. 11. & Gambarus par. 2. quest. 89. (quibus ipse assentior) aiunt, posse permutari: cum nihil sit in Manuali beneficio, quod permutacionem impediat: dummodo tamen Manuale cum Manuali permutetur: nam quia ea obtinet, antequam priuenter, ius habeat in beneficijs, & possunt ea in perpetuum retinere, si nunquam vniuersi.

Decimo queritur, An beneficia reseruata summo Pontifici auctoritate Ordinatio, vel Legato: um Pontificiorum, licet permutentur? Respondeo, minime, cum enim beneficia permutantur, conferri debent permutantibus. ca. 1. de Res. perm. in 6. & Clem. 1. eod. tit. At beneficium Romano Pontifici reseruatum, Ordinarius loci, vel Legatus Pontificius conferre non potest. Sic Federicus q. 3. & 4. Aegid. par. 3. q. 1. & par. 9. q. 2. & 3. Gambarus par. 2. n. 35. & seq. Vbaldus quem vetuli tract. de Permut. beneficiorum. n. 32. Reb. in Praxi beneficio par. 1. in forma signature, verb. Specialiter. n. 11. & 12.

Queritur, An saltem valeant resignaciones beneficiorum reseruatorum causa permutacionis factæ coram Ordinario loci, vel Legato Pontificio: Ratio quæstionis est: nam licet reseruatio impediat quo minus permutatio perficiatur coram Ordinario vel Legato, cum beneficium reseruatum ipsi conferre nequeant, non tamen impedit, ne vacent beneficia reseruata, si resignentur coram episcopo, vel Legato Apostolico: eo quod Clericus, cuius beneficium est reseruatum, potest eo priuari per episcopum: ergo potest resignare causa permutacionis, ita vt licet permutatio non valeat, habeat tamen vim resignatio, ita vt ad illud beneficium redire non possit. Federicus & Aegidius loc. sup. cit. respondent cum distinctione: Aut Clerici permutantes sciebant beneficia esse reseruata, aut nesciebant: Si primum, rata sunt & firmæ renunciaciones ob culpam eorum, & tunc ad beneficia reuerti nequeunt, licet permutatio non sequatur: & cum permutatio fieri nequeat coram Ordinario loci, vel Legato, necesse est vt Papa auctoritate absoluat: quam si Papa ad effectum non perduxerit, Clerici sua propria auctoritate ad sua beneficia permutantes redire non possunt. Sifecundum, resignaciones non valent, & possunt si velint qui permutant ad sua beneficia reuerti, iuxta id quod habetur in c. Si beneficia, de Præbend. in sexto. eo quod ignorantia eorum culpam excusat.

Item si queratur, quid dicendum, quando permutaciones beneficiorum reseruatorum factæ sunt auctoritate Papæ, sed nulla facta mentione de reseruacione beneficiorum, rate suntne permutaciones? Ratio dubiandi est, quia cum Papa beneficium reseruatum conferat: factum est irritum, quando impetrans tacet reseruacionem: nam si eam expressisset, Pontifex beneficium vel non contulisset, vel saltem difficiliter dedisset: ergo nec permutatio beneficij reseruati rata est, cum reseruatio taceatur.

Quidam respondent distinguentes. Si Clerici permutantes sciebant beneficia esse reseruata, irrita est permutatio, quia subreptitia tunc si vero ignorabant, licet tunc rata quoque permutatio non fuerit, at ex quo resignaciones firmæ, & rata non fuerunt, eo quod factæ sunt per ignorantiam causa permutacionis, quæ non valuit: ac idcirco ad sua beneficia redire queunt, iuxta id quod habetur in c. Si beneficia, de Præb. in 6. Federicus vero q. 4. distinguit: aut reseruatio est generalis ex iure introducta, & tunc rata est permutatio, quia Papa verisimiliter creditur eam nosse: aut est reseruatio certorum beneficiorum causa aliquorum Clericorum & tunc permutatio nullus est momentum, quia probabiliter creditur fuisse Pontifici ignota: nam hæc reseruatio est specialis, & gratia certorum Clericorum: illa vero est generalis iure communi constituta, & potius in odium conferentium Ordinatio, quam in fauorem aliquorum introducta. Aegidius p. 3. q. 2. simpliciter negat permutacionem valere, si facta non sit mentio reseruacionis, siue generalis sit reseruatio beneficiorum, siue specialis.

Cæterum Andreas Gambarus de Permutatio. beneficiorum. Par. 2. n. 50. censet generatim has permutaciones valere, quia Papa reseruando, non creditur velle impedire permutaciones, quibus Canones, & iura plurimum fauent. Sed primum est probabilis, & tutius, ac verius.

Vndecimo queritur, An beneficium commendatum alicui iuxta id quod habetur in c. Nemo de loc. in sexto. liceat permutare? Imola c. de rerum permutat. in sexto sentit, beneficia etiam ad tempus commendata posse permutari: & Abbas in c. Cum olim, de rer. perm. ait quæstionem esse factis dubiam, & demum concludit, posse ea commutari auctoritate eius qui commendauit, & non alterius. Sed Federicus quest. 15. Vbaldus quest. 3. & Lopus, & Aegid. par. 3. quest. 4. docuerunt, beneficia commendata in perpetuum, vt modo commendari solent, commutari posse, quia habeantur perinde, ac si collata essent: & in hoc fere omnes consentiunt. At vero commendata ad tempus iuxta id quod habetur in c. Nemo, cit. vt olim fieri solebat, fortassis, inquit, possunt permutari. Sed alij negant, quia i quibus commendantur, ius & titulum non habent, ac proinde ius ad alium non transferunt: & nemo nisi rem suam permutat. Et Clem. 1. de rer. perm. dicitur, Clericos posse sua beneficia commutare. Attamen existimo verum id, quod asseruit Panoritanus, huiusmodi posse beneficia permutari auctoritate Superioris, qui ea commendauit, quippe cuius est beneficia conferre: nam Commendatum beneficium etiam Canonice dicitur possideri. Nec impedit, si ad tempus sit commendatum: quoniam fundus, qui est perpetuus, permutari potest cum seruo, qui perpetuus non est. Item pingue, & opulentum beneficium, cum beneficio tenui commutatur. Sic Petrus Vbaldus, Peristinus, & Andreas Gambarus de permutat. beneficiorum par. 2. num. 88.

Duodecimo queritur, An vnũ beneficium possit cum pluribus commutari? Potest: vt constat ex Ioanne Andrea, Calderino, Abbate in cap. cum venerabilis, de exception. Federicus q. 12. Andr. Gambarus n. 73. Aegidius par. 3. qu. 9. quando cumque plura simul haberi queunt, aut saltem Ordinarij facultate, apud quæ beneficia permutantur, cõcedi potest vt simul ea quis habeat. Secus vero quando habet quis plura beneficia incompatibilia, vt vocant, ex dispensatione Papæ, quia illa dispensatio non transiit in persona in personam: sane, de priu. vnde necessaria est Romani Pontificis

tificis auctoritas, sine qua simul plura haberi nequeunt.

Andreas Gambarus, nu. 75.

Decimotertio quaeritur, An Titius Clericus habens ex dispensatione plura beneficia, possit vnum eorum permutare cum beneficio curam animarum habente? Minime, *ut ait Federicus q. 12. c. 1. etiam, cui conceditur, ut plura ex dispensatione beneficia simul habeat, non est eo ipso concessum, ut cum illis simul obtineat beneficium curae animarum coniunctum.*

Decimoquarto quaeritur, An Titius Clericus, cui à Romano Pontifice sit potestas simul habendi duo beneficia, quibus cura animarum annectitur, possit vnum ex illis permutare, cum alio beneficio simili, hoc est, curae animarum coniuncto? Respondeo, *cum eodem Federico q. 12. Et Andreas Gambarus, nu. 75. Egid. par. 3. q. 9. Et Vbaldo nu. 5. Et 6. non posse, quia licet indulgentia Pontificis possit duo prima obtinere beneficia: ea tamen indulgentia eum sit odiosa, ad alia non trahitur, sed in duobus primis finitur cap. Non potest, de preben. in sexto, Et ca. Ordinarij, de offic. Ordinarij in sexto. Clem. si plures, de preben. Sed quid dicendum, si re ipsa permutet? Ait Federic. Et Vbal. num. 5. quos sequitur Andreas Gambarus loco citato. si coram Ordinario loci permutet, rata est adeptio illius beneficij, quod recipit: sed eo ipso amittit & illud quod permutat cum alio, quia illud dimittit, & alterum, quod prius cum eo simul habeat, eo quod per adeptionem tertij beneficij curae animarum annexi, vacet; iuxta id quod habetur in c. de multa. de preben. nam Romani Pontificis indulgentia ad tertium beneficium minime protenditur, sed tantum ad duo prima, ob rationem allatam. Vnde solet à Romano Pontifice plena facultas sic impetrari: ut videlicet possit aliquis ea duo beneficia habere, vel alterutrum; aut vtrumque dimittere, & alia similia obtinere, teste Nicolao cognomento de Milia, verbo, Permutatio. vel ut possit permutare, quoties voluerit, *ut ait Andreas Gambarus, nu. 78. Ceterum Lopus in Additionibus ad tractatum Federici de permutatione beneficiorum q. 12. ait non valere adeptionem secundi, ob id, quod est in c. Ordinarij citato, ubi dicitur, non valere adeptionem secundi, vel tertij in habentibus duo indulgentia Romani Pontificis, nisi duo prima deponant. Idem Glossa, Et Dominicus ibidem affirmans, verior tamen est opinio Federici, ait Gambarus, de permutationi. par. 2. nu. 78.**

Decimoquinto quaeritur, An beneficia inaequalia iure permittuntur? Primum dico, beneficia inaequalia vocari dupliciter: aut quia vnum est cum onere coniunctum, qualis est cura animarum, vel administratio rerum Ecclesiasticarum, vel iurisdictio, vel obligatio cantandi in Ecclesia preces, & diuinum officium: & alterum est tali cura, & onere liberum: aut quia vnum amplos, & vberes redditus habet, alterum tenues. Et vtrunq; sint inaequalia beneficia, nil eorum inaequalitas impedit, quo minus permutari possint: dum tamen legitima Superioris auctoritate commutentur: *ut ex Ioanne Monacho, Et Ioanne Andrea docent Federicus tractat. de permutatio. beneficio. qua. 40. Vbaldo eod. tract. nu. 27. Egidius eod. tract. part. 2. qua. 2. Deinde quando beneficia sunt inaequalia ex eo, quod eorum proventus annui pares non sunt, permutatio fieri solet auctoritate Romani Pontificis, qua fructuum aequalitas per aliam compensationem ad aequalitatem reducitur: est v. g. beneficium, ex quo percipiuntur in singulos annos ducenti nummi aurei: si permutatur cum alio, quod singulis annis tantum reddit centum, tunc auctoritate Papae, dimittenti beneficium locupletius, & tenuius acquiritenti, pensio referuatur imposita in beneficio minori, quod permutat cum altero: aut eiusdem Pontificis consensu datur ei alterum beneficium, quod iure simul haberi queat, cum eo, quod per commutationem accipit. Ita ut vtriusque beneficij redditus aequent eos, quos ex permutato beneficio colligebat. Porro in permutatione beneficiorum inaequalium solum aestimari, & aliquo alio compensari debet quantitas fructuum, vel aliorum temporalium emolumentorum ex beneficijs prouenientium,*

non autem ratio, & conditio dignitatis, potestatis, iurisdictiois, vel alterius iuris cum beneficio coniuncti. Sit hoc exemplum: permutatur Decanatus, vel Archidiaconatus, Personatus cum Praepositura, cum Canonatu, vel alio simplici beneficio, vel etiam cum pluribus simplicibus, ex quibus eisdem fructus colliguntur, quot ex Decanatu, vel Praepositura: non est ratione dignitatis, vel honoris, vel iurisdictiois, & potestatis, quae Decanatu, vel Praepositurae inest, aliquid exigendum: sic enim proculdubio Simoniae crimen incurrerent, ita vt diximus beneficia permutantes, quoniam spirituale ius cum temporali commodo commutarent: vt si duo calices, vel vestes sacrae permutarentur, solum aestimari deberet materiae pretium, nihil autem temporale ratione consecrationis esset exigendum. In permutandis beneficijs fructus aestimantur, & aliqua alia re, si opus sit, compensantur.

Verum id in dubio versatur. An cum quis beneficium pingue cum tenui permutat, hoc ipso fraudulenta commutatio censetur? Ratio dubitandi est, quia in l. Cum in debito, ff. de probationi. Nemo facile suas res iactat, & cap. Super hoc, de renuncia. dicitur: *Verisimile non est, vt quisquam beneficium, multo forte impensis, Et laboribus acquisitum, facile sine magna causa sua sponte resignet.* Respondent Federicus quaest. 46. & Vbaldo nu. 2. Egidius etiam part. 2. q. 2. ex Ioanne Monacho, Et Ioan. Andrea in c. Licet, de permuta. in 6. non eo ipso haberi fraudulentam, nisi aliae coniecturae extiterint: vel ut auunculus permutat cum beneficio tenui sui nepotis, vt sibi & nepoti proficiat. Item, si quis mortuus vicinus, vel grauiter aegrotans, vel senex permutet, *et vis. de renuncia. in 6.*

Quarta aliquis, An possit quis in iudicio petere, vt ea permutatio rescindatur? Respondeo, cum Egidio posse: Primo, vt si quis alius litteras Pontificias habeat, quibus expectat beneficium primo vacaturum. Deinde, vt si quis petat eam dissoluta ratione subreptionis, aut doli, vt facta est permutatio coram Papa, & tamen in permutatione tacuit veram aestimationem beneficij, aut expresse maiorem ea, quam tenuis beneficium haberet. Sed rogabis, An alter permutatum possit petere, vt permutatio rescindatur per exceptionem deceptionis, qua deceptus est ultra dimidium iusti pretij? Respondeo, *cum Egidio loco citato, n. 7. non habere huius locum exceptionem deceptionis & ultra dimidium iusti pretij, vt habetur in venditione, & emptione rerum profanarum: habere tamen locum cum exceptione fraudis, & doli.*

Decimosexto quaeritur, Quanam beneficia coram Ordinarijs locorum Clerici permutare prohibeantur? Respondeo, Piam V. Constitutionem edidisse, quae incipit: *Quanta Ecclesia:* ubi praecipit, vt eorum Ordinarijs locorum solum eae permutationes locorum admittantur, quas Canonicae sanctiones, & Constitutiones Apostolicae permittunt. Equanquam sunt illa beneficia, quae Canonicae sanctiones, & Apostolicae Constitutiones permutari non permittunt coram Ordinarijs locorum? Primo, eorum Ordinarijs permutari nequeunt Romano Pontifici reseruata: siquidem ea conferre Ordinarij non possunt. Secundo, eorum Ordinarijs permutari nequit vnum beneficium cum pluribus, quae iure communi simul haberi non possunt, ita vt ab Ordinario concedi non possit, vt quis ea plura simul habeat. Tertio, beneficia exempta ab auctoritate Ordinarij, nequeunt permutari. *Clemen. 1. de rursus permut.* Quarto, beneficium inaequalium reddituum nequit Ordinarij permutare reseruata pensionem, quae dicitur beneficium compensetur: quoniam pensionem Ordinarij non potest imponere, nam prohibitum est iure communi beneficia cum diminutione conferri. *capit. 1. ne beneficia cum diminut. conferantur.* Quinto, Obtinens beneficium Romani Pontificis auctoritate, qua ius commune relaxauit, nequit coram Ordinario permutare cum alio: quandoquidem haec Pontificis indulgentia non transit ad aliud beneficium, cum quo permutat: ac proin-

de noua huiuscemodi indiget facultate. Sexto, *Pij* Quarta extat Constitutio, ita incipiens: *Ad cuius aures*: decernitur ut sitas esse permutationes beneficiorum simulatas, & hactas, cum quis v. delicti permutat beneficium quod habet, cum alio beneficio, quod nusquam existit, sed solum fingitur, quidam enim ante dictam Constitutionem consueverant beneficia permutare in hunc modum: quoniam coram Ordinatis locorum nemo resignare beneficium poterat alterius gratia, & favore, beneficium verum cum ficto Clerici permutabant eo confisso, ut resignatio beneficij, causa permutationis facta esse crederetur, ac teste *Reb. in Praxi beneficior. tit. de permutat. n. 14.* id fieri posse multi dicebant, quod permutanti vel potius resignanti nulla fieret iniuria. Ut enim, si tibi dederim rem meam causa permutationis, postquam deinde meo iure cedere, ita ut nolum tuam vicissim accipere mea sponte eam tibi remittere, ita permutatio censetur ex parte mea. *l. i. ff. de re. permutat.* ita postquam ego meum beneficium permutare cum tuo, & deinde tuum non accipere, quia tibi illud voluntate mea relinquo, ac proinde potero beneficium, quod habeo, permutare cum beneficio, quod fingimus te habere. At enim fallebantur ij auctores, res enim quae nusquam est, nec dari, nec permutari, cum alia potest. Et *l. i. super allata*, solum decernitur, ut quisquam possit rem suam cum re aliena commutare, ac deinde illam rem alteri, si velit, sua sponte remittere: nec inde tamen continuo fit ut possit aliquis suam rem, cum re ficta nullibi consistente, mutare.

Decimo septimo queritur, Qua ratione beneficia, quibus praedia, vel possessiones aliqua sunt annexae, quando aequales non sunt, permutari queant? Respondet, *ex cap. ad quaestiones de re. permutat. vbi constituitur*, ut primo ipsa beneficia simpliciter & libere commutentur absque ulla compensatione, & abiq; villo pacto compensandi, in quo vnum beneficium ab altero superatur. Deinde possessiones seorsum per se permutentur: & cum sint res temporales, tuto datur quod, & recipitur, quo compensatur, id quod abundat in altero, permutatio enim in qua simul cum re pecunia datur pro altera re, emptio in iure eatenus censetur.

Decimo octavo queritur, An qui volunt beneficia permutare coram Papa, vel Ordinario loci, possint absque ulla simonia labere. rite agere, & tractare de suis beneficiis permutandis? Hostiensis *in quaestum, de verum permut. v. citat. Sylu. permutatio 2. quaest. 5.* negavit: posse ab ea tamen labe simoniae postea purgari, cum ad Romanum Pontificem referunt quidquid inter se primarium actum fuerat; alioqui ab ea minime purgari, eo quod, *ultim. de pactis*, omnis pactio, & conuentio in beneficiis prohibeatur. At *Glossa, Goff. edus, Ioann. Andress, Panormitanus in eodem capitulo, Sylu. permutatio 2. q. 5.* & alij sentiunt, eos simpliciter de beneficiis permutandis agentes, nullum simoniae crimen incurere, dummodo ipsam permutationem minime perficiant, sine expendant per se: nec promittant se permutaturos, sine auctoritate superioris: & dummodo quidquid egerint, voluntati Romani Pontificis, siue Ordinarij, subiecerint, sine quo priuata auctoritate beneficia permutari non possunt: & teste *Siluestro* possunt permutationem concludere, ut ille ait, sub expressa conditione, si superior placuerit: quia talis, inquit, conclusio non est conclusio, cum differatur videlicet ad superioris consensum: imo, inquit, si talis conditio non exprimeretur verbis, esset tamen in mente eorum, qui de permutatione tractant, non esse simonia coram Ecclesia, & in iudicio forensi & humano. Quare si aliqua promissio, pactio, vel conuentio in ipsa beneficiorum permutatione absolute, & simpliciter inreuerent, eius huiusmodi coram Romano Pontifice debet, quae nisi fiat, simoniae crimen contrahitur. At oppositum, dicit aliquis, colligitur *ex cap. Cum vniuersorum, & cap. quaestum, de re. permutat.* Sed ijs in locis damnantur, qui permutauerant sua beneficia ex toto, vel ex parte, sine auctoritate, &

contentu superioris: Quid si Titus, & Caius promittant sua beneficia se vicissim permutaturos, & sic pura contracta uterque se alteri obliget? Tunc etiam meo iure: eo nullum ibi subesse videtur simoniae vitium, si res tota Superioris auctoritati submittitur, non propriae, & priuatae.

Decimo nono queritur, An qui beneficium per simoniam, aut alias sine vero titulo obtinuerint, legitime Superioris auctoritate cum alio beneficio permutat, ius acquirat in eo cum quo permutat: Hoc ideo in quaestione nem vertitur, quia hoc ipso quo superioris auctoritate permutat, ius videtur in eo beneficio nascisci, qui illud Superioris auctoritate consequitur. Hactenus permutati quidam ius acquirere senserunt, non vi permutationis, sed quod noua illud Superioris auctoritate consequatur. Verior est tamen aiorum sententia, negantium eum vllum ius acquirere: etiam qui permutat, rem suam permutat, aut rem in qua ius habet. Superior item, causa permutationis beneficium conferens, non simpliciter, & libere beneficium confert, sed ob permutationem: ergo eam permutatio est irrita & inanis, superior voluntatem non habet beneficium permutatum conferendi. *Sic Abb. Dominicus, Imola, Ioan. Andr. Federic. ut testatur Gambarus de Permutatione beneficiorum par. 2. n. 58.*

Vigesimo queritur, An quae permutantur beneficia, ipso iure vacent? Olim magna fuit inter Doctores controuersia: An beneficia resignata causa permutationis vacarent, & denuo conferrentur: hoc est, An beneficia etiam permutantur, hinc inde vacent simpliciter, & hinc inde conferantur, Ioan. Monachus *Clem. 1. de rebus permutat.* affirmabat, ea non vacare simpliciter, nec vere conferri, sed continuari hinc inde titulum auctoritate superioris & Innocentius ea. *Quaestum, de ver. permut. dicebat, statim ut permutationi accessit auctoritas superioris, ij qui permutant, acquirunt ius in beneficiis*, vbi videtur negare ea beneficia vere conferri: quod si non conferuntur, nec vacant. Ioan. Andr. in e. *Si propter. de reser. in sexto*, vulgo beneficia sub conditione vacare, & vere conferri. Ita *Paul. in c. 1. de ver. permut. in 6. Federic. de permut. beneficior. q. 1. n. 3. Pual. nu. 57. Andr. Gambar. eo. tract. par. 2. n. 53.* Omnis tamen dubitatio sublata est per *Clem. 1. de ver. permut. c. 1. Licet. eod. tit. in 6.* vbi vult Pontifex beneficia, ut vi permutationis resignantur, dimittantur, & conferantur, & non alijs conferri debeant.

Vigesimo primo queritur, An possit alter permutatum ad beneficium, quo se abdicauit, redire, quando alter permutationem completi nequit: veluti, si antequam permutatio finiret, diem suum obiret, aut permutationem perficere recusaret, aut etiam nequiter irrupta, quia eius beneficium esset retentum, vel reseruatum, vel alteri vnitum? Respondet, ei tunc licere suum beneficium recuperare. *Cum vniuersorum, de re. permut. c. 1. Si benefic. de praeb. in sexto.* nam qui causa permutationis suum dimittit beneficium, non eo se absolute, & simpliciter abdicat sed sub conditione, ut cum alieno beneficio commutetur: ergo conditione non impleta beneficium dimittere minime videtur.

Vltima dubia in quaestione ponitur, An ut suum beneficium illa recuperet, noua indigeat Superioris auctoritate, quia ei denuo conferatur, an veto potius propria possit auctoritate ad suum beneficium reuerti, hoc est, dicere, An sit in suum beneficium restituendus Superioris potestate, an potius ad illud per se ipse redire possit: Duas opiniones inuenio: Vnam eorum qui affirmant, resignatio ne generatim causa permutationis facta, quoad eumque effectus non consequitur, egere noua superioris facultate permutantem, ut suum beneficium recuperet, eo quod beneficium permutans, hoc ipso illud dimittit, ac proinde in eo ius, & titulum non retinet; quippe qui extinguit ipsa beneficii reuincatione. Ita *Panormitan. & Felin. in c. Cum venerabilis, de Exceptionibus, & lo. Sel. de beneficiis p. 3. q. 24. nu. 3. & Rebuff. de pacificis possessori. nu. 165.*

Rota decis. 1. n. 4. de permutat. in noue, & decis. 1. de filijs presbytero. decis. item 10. nu. 6. de rerum permut. & alij multi Auctores à Felino producti, ita vt hæc eorum sententia communis esse videatur.

Altera est opinio dicentium, licitum esse permutanti ad beneficium propria auctoritate redire, quodcumque permutationis effectus, sine ipsius culpa non est subsecutus. Ita sensit Ioan. Andreas Imola, Anania, Cardinalis, Decius, quos refert Flaminus Parisius li. 1. de resign. benef. suor. q. 14. n. 12. Quæ sententia, meo iudicio, plus habet probabilitatis, ea ratione, quod qui permutat beneficium, non nisi ea conditione dimittit, vt sequatur permutationis effectus: quo minime secuto, ius suum retinere videtur: quamuis necesse sit, vt Superior declaret, eum posse ad suum beneficium redire: non igitur requiritur auctoritas Superioris denuo conferentis, sed declarantis, posse redire permutantem ad suum beneficium.

Vigefimo secundo quaeritur, An beneficium permutari queat, cum iure aliquo spirituali, quod beneficium non sit? Minime: vade nequit permutari cum pensione ecclesiastica, quam alius habet: nec cum iure decimarum, sepultura, Patronatus, aut cum iure, quod quis habet ad beneficium, non in beneficio: vt si quis litteras Apostolicas habeat, quarum auctoritate aliquod beneficium expectat vel ad aliquod habet regressum, recessum, vel ingressum: ac proinde multo minus potest beneficium permutari cum patrimonio, cuius ratione alius est ad sacros Ordines promotus, aut cum hospitali domo, quæ beneficium non est. Sic habet in his omnib. communis opinio.

Vigefimo tertio quaeritur, An Clerici beneficia expectantes ratione Apostolicarum litterarum, licite sua iura, quæ habent ad beneficia vacatura, inuicem permutent? Respondeo cum Abbate in c. Olim cum. de rer. permutat. nu. 4. minime, quia huiusmodi iura personis tantum, quibus sunt concessa conueniunt, & ob id in alios non cadunt, nequeuntque ad alios priuata auctoritate transire: vt colligitur ex c. Cui de non Sacerdotali. de praben. in 6. ad finem.

Vigefimo quarto quaeritur, An possit procurator constitui ad beneficium causa permutationis dimittendum? Negarunt quidam posse, permoti ex eo, quod habetur cap. Decernimus. de iudic. Attamen communi ex sententia est dicendum, posse: vt etiam potest constitui ad beneficium simpliciter deponendum, & ad illud idem dimittendum alterius causa, & fauore. At nunquid procurator iste poterit esse Laicus, cum constituatur ad causam Ecclesiasticam, & spiritualem? Est communis opinio posse: sicut enim iudicatum est in Rota decis. 18. de rer. permut. in Antiquis. Sic Andr. Gambarus par. 2. nu. 141. Egid. par. 8. qu. 3. quamuis tutius fuerit, eum esse Clericum. Nec sufficit si sit procurator generaliter constitutus ad omnia negocia, & causas agendas: nam opus est, vt speciale mandatum habeat ad beneficium causa permutationis deponendum. Sufficit tamen si generaliter mandatum acceperit ad quæcumque mea beneficia etiam causa permutationis resignanda.

Quæres, An duo Clerici possint vnum, & eundem procuratorem constituere, per quem sua beneficia permutent? Possunt sane, vt Federicus sensit, cuius sententia communi consensu est recepta q. 3. Egidius par. 8. quæst. 1. Gambarus par. 2. nu. 142. Nam vnus potest fungi duobus officijs, cum Episcopus possit etiam esse Canonicus, cap. cum in Ecclesia. de praben. in sexto, vt Canonicus autem eligit, vt Episcopus confirmat electum. Nec obstat, quod habetur in l. Licet. §. si plures, ff. de procurato. l. N. mo. C. de Assessor. & c. Per vestras. de iure patrona. hoc enim locum habet, quando duo officia talia sunt, vt vnus ea habere non possit. Si quaeras itidem, An possit procuratorem constituere quis, per quem permutet beneficium nondum obtentum, sed obtinendum? Minime, quia nemo permutare potest nisi rem suam. Eadem ratione nequit aliquis constituere procuratorem ad beneficium recipiendum, & permutandum.

Quæres rursum, An vacent beneficia, vbi procurator

permutat, an vbi Dominus commoratur, & procuratorem constituit? Inola in c. vlt. de rer. permut. censet, ibi vacare beneficium, vbi resignans commoratur. Respondeo, cum communi sententia vacare, vbi procuratores permutant. Et ideo si duo Clerici in Curia Romana commorantes procuratores extra Curiam constituunt, vt ipsorum beneficia permutent, nullo iure coguntur permutationes facere coram Romano Pontifice, sed coram Ordinario loci, vbi Procuratores permutant. E contrario vero si duo Clerici extra Curiam Romanam existentes, procuratores creant, qui in Curia permutent, debent permutare coram Romano Pontifice, nec coram Ordinario loci, licet in Curia commorentur: quoniam beneficia vacant in curia, vbi procuratores permutant, iuxta illud quod habetur in cap. 1. de praben. in sexto. Sic Archidiacono, & Dominicus in cap. licet, de praben. in sexto. Glossa in Clem. vt litere pendens. & Gambarus par. 2. n. 146. & seqq.

Vigefimo quinto quaeritur, Cuius vobis. de rer. permutat. quæst. 10. Egid. de permutat. par. 7. quæst. 3. Gambarus eod. tract. par. 2. num. 97. An Clericus Parochialem Ecclesiam adeptus, & intra annum ad Sacerdotium minime promotus, tuta conscientia, sub exitu anni beneficium permutet, cum iam ad Sacerdotium ascendere nequeat, & iuxta illud quod est in ca. Licet Canon. & ca. Commissa. de elect. in sexto. Sacerdos intra annum fieri debeat: alioqui elapso anno Ecclesiam amittit? Teste Gambaro par. 2. nu. 96. iudicatum est in Rota decis. 335. de rer. permutat. vt dicitur etiam Decis. Rota 187. in Antiquis, non posse permutare: alioqui enim posset quis semper retinere, tamen non promoueretur ad sacerdotium: & quidam alij negant, ob id quod beneficium, licet ante anni exitum non vacauerit, est tamen propediem vacaturum, quoniam statim elapso anno est amittendum. Secundo, quia in iudicio hæc permutatio fraudulenta censetur, quia beneficium, cæteroque vacaturum fiet perpetuum.

Præstat tamen Ioannis Lignani, & aliorum opinio dicentium, & licite posse permutari, & permutationem valere. Sic Auditores in Rota decis. 187. in Antiquis, licet contrarium dicatur fuisse iudicatum in Rota decis. 335. Auditor decis. 471. dicit esse hanc opinionem communem. Sic Archidiacono. cum ex eo de elect. in 6. lo. And. in Additionib. ad Speculatorem in Rubrica de rerum permut. Gambarus par. 2. nu. 96. Oldradus cons. 203. ait posse decies permutare, quia ante vltimum diem anni beneficium non vacat, vt patet ex cap. Commissa. de elect. in sexto: ac proinde cum adhuc sit suum, potest tuta conscientia cum alio mutare, & is, cuius cum beneficio permutat, debet intra alium annum ad sacerdotium promoueri, vt est in Rota definitum, decis. 187. de rer. permut. in Antiquis, qui similiter non promotus intra annum, ante exitum illius potest quoque permutare. Atque idem iuris est in quocumque Clerico propter crimen, aut factum sententia iudicis amouendo à beneficio: nam ante amotionem potest beneficium commutare, nisi apud Iudicem fuerit criminis accusatus: Is enim lite pendente, dum accusatus est, permutare nequit, Rebuffus in praxi beneficio pa. 2. in regula de subrogan. collit. Gloss. 9. nu. 6. ex Boerio decis. Burdig. q. 205.

Vigefimo sexto quaeritur, An is qui ratione permutationis beneficium acquirit, debeat resignationem causa permutationis factam promulgare? Hanc quaestionem supra diluimus, cum de resignationibus beneficiorum ageremus, hoc lib. cap. 24. q. 7.

Vigefimo septimo quaeritur, An qui beneficium coram Papa, vel Legato Apost. resignat causa permutationis, facere mentionem debeat aliorum beneficiorum, quæ possidet, & conditionum eorundem? Idem est ac quaeretur, An in permutatione, quæ fit coram Papa, vel Legato à Latere, exprimentia sint alia quoque beneficia, quæ permutantes obtinent, & de conditionibus eorum beneficiorum quæ permutant, sit mentio facienda? Federicus quæst. 18. vult raram esse permutationem nulla facta mentione aliorum beneficiorum. Sed Auditores Rotæ

decif. 593. in Antiquis negant vilius esse momenti permutationem huiusmodi, quod videtur colligi ex capit. Cum in illis, de prabend. in sexto idque tutius esse annotavit Rebuffus in praxi beneficio. part. 3. titul. de permutationibus nu. 36.

Sciendum est, hanc questionem non solum esse à Federico tractatam, sed etiam à Petro Vbaldo *tratt. de permu. beneficiorum à n. 21. usque ad n. 26. Egidio eo. tratt. par. 3. q. 2. n. 10. 11. 12. & 13. & Petro Andr. Gambaro par. 2. n. 138.* Et omnes consentiunt communi opinione esse receptum, in permutatione, quæ fit coram Romano Pontifice precib. permittantur, non motu proprio, aut quæ fit coram Legato à Latere, non oportere fieri mentionem iure communi, sicut nec facienda est, cum fit permutatio coram Ordinarijs locorum. Id probant, quia solum Canones, & iura statuerunt, ut fiat mentio in impetratione beneficiorum, & dispensationib. quod nimirum hæc duo sint odiosa, & ambitionem continere videantur, at permutatio non est odiosa, eaque fit ob utilitatem, vel necessitatem ecclesiæ.

Cæterum teste Egidio, Curia Romana servat oppositum, & ipsemet Federicus tandem subiicit hæc verba: *Hanc opinionem veram existimo, saluo stylo Curie: quare hac in parte quidquid Doctores sentiant, vsum Romanæ Curie servare, & sequi debemus.* Qui quidem Curie Stylus rationibus non parvi momenti videtur inniti. Nam Clericus qui est ad vnum beneficium idoneus, non eo ipso est ad alterum: & qui dignus est vno beneficio, non ob id duob. est dignus, cum quibus vnum sæpe mutatur. Et qui meretur tenue beneficium, non eo ipso pingue mereri videtur. Et Gambarus ait, fieri mentionem debere, si beneficiorum condiciones sint notabiles, ut si beneficia sint iure patronatus affecta, aut sint Ecclesiæ, quæ permittantur, Collegiata, vel Cathedralis, vel similes.

Vigesimo octavo quaeritur, An permutatio fieri possit per tenuis intervalla, An vero eodem simul tempore perfici debeat? Respondeo; cum Federico, q. 11. Vbaldo. num. 70. & Reb. loc. cit. n. 36. posse, ut si Titius eam episcopo suum beneficium in eius diocesi constitutum dimittat causa permutationis cum beneficio Caij ad alteram diocesim pertinenti, & post aliquot dies, aut menses beneficium Caij recipiat. Quo fit, ut si beneficium Titio dimissum, & Caio collatum, ipse Caius ad duos, vel tres menses vna cu suo quiete possederit, eo quod intra illud tempus suum Titio non poterit relinquere, ob eamque causam, primum Seius beneficium dimissum à Titio impetraverit in Curia Romana tanquam vacans per adeptionem secundi, quod simul cum primo Caius obtinere nequiverat, non valeat impetratio: quia beneficium cum causi permutationis dimittitur, vacare quidem videtur, sed non iuxta *c. de multa. de prabend. & Seius impetrare non poterat, quia secundum beneficium non est Caio datum, ut illud cum primo retineret, sed ut suum gratia Titij dimitteret: at non statim dimisit, quoniam permutatio perfici nequiverat. Ita Reb. loc. cit. n. 37.*

Vigesimo nono quaeritur de Titio, qui cum permutationis causa beneficium dimississet, ut Caio daretur, cui & datum est, sed nunquam suum Caius beneficium deposuerat, ut illud Titio conferretur, ipse Titius morte præveniens est, utrumque ne tuta conscientia Caius poterit retinere? Potest retinere: si tamen utriusque sit capax, quia beneficia ob permutationem dimissa, solis permutantib. conferri debent, *c. primo. de re. permu. & Clem. 1. aod. & per Caium non stetit, quin commutatio perficeretur.*

Trigesimo quaeritur, Quandonam permutatio fraudem continere credatur? Continere non creditur præfessione inæqualitatis beneficiorum nisi ad sit alia coniectura. *Panor. & alij in c. 3. de Cler. non resid. at vero fraudulenta esse putatur, cum beneficium, quod erat aliqui statim vacaturum, cum alio commutatur. Deinde, cum beneficium cum alio mutatur, quod ita modicum est, ut*

nullius fere momenti censeatur: quia nemo in dubio rem suam in eam exitimatur. *l. Cum de indebito. ff. de probati. Item cum senex Clericus suum beneficium cum beneficio nepotis, aut alterius consanguinei iuvenis permutat. Reb. loc. cit. n. 45.* Præterea, quando is qui beneficium dimittit, eo dimisso adhuc retinet eius possessionem, ut colligitur *ex l. Sicut. §. Superuacuum. ff. Quibus modis pignus & hypoteca soluitur.*

Præter hæc, *in c. ult. de remunt. in 6.* tanquam probabiles coniecturæ ponuntur, cum is, qui præb. vel dignitatem resignavit, infirmitate graui detineretur, vel certe verisimiliter beneficium propediem vacaturum crederetur. Ut si is, qui sacris Ordinibus initiatus non est, de matrimonio contrahendo tractet: vel si electus est, vel eligendus creditur episcopus, vel Religionem profiteri studet, vel de crimine accusatur, ob quod creditur quo fruatur beneficio, priuandus: vel si Titius resignet tenue beneficium, ut odio quo prosequitur Caium, ipsum impediatur à pinguiori beneficio consequendo paulo post vacaturo: cum tamen Caius habeat litteras Pontificias ad primum, quod vacauerit beneficium obtinendum.

Trigesimo primo quaeritur: An beneficium permutari queat eo pacto, ut alter permutantium soluat debita, quibus est oneratum: De hac questione Federicus *quæst. 39.* & Andreas Gambarus, *par. 2. num. 150.* qui censent, id fieri posse: quia condiciones, quæ tacite insunt, in pactum deduci queunt. *c. significatum. de prab. & significasti. de electio. item expressio eorum, quæ tacite insunt nihil operatur. l. Condiciones, quæ extrinsecus. ff. de cond. & demonstr. Nihilominus tamen aiunt talē conditionem non esse exprimentam, quia omnis renunciatio beneficii fieri debet absque vilo pacto, *c. ult. de pact. Sic etiam sensit Ioan. Andr. in addit. ad Speculatorum. Riubr. de re. permu.* Cæterum meo iudicio, in foro conscientie permutari potest, si Beneficiarius æs alienum contraxerit nomine Ecclesiæ, cui præest: aut si æs alienum fuerit in rem Ecclesiæ conuersum: tunc enim tale onus incumbit ipsi beneficio, ac proinde in pactum deduci potest absque vlla simoniae labe. Non sic autem est, cum Beneficiarius æs alienum contraxit suo, non ecclesiæ nomine, aut si in suam rem conuertit. Idem iuris est de impensis, quas quis fecit ex suo, in Beneficio.*

Trigesimo secundo quaeritur: An in permutatione beneficii sit consensus eorum requirendus, quorum interest beneficium? Requiritur debet, quia in actib. qui alteri nocere possunt, iure communi eius requiritur consensus, cuius ea res interest. *l. Nam ut ait. ff. de adopcio. l. In concedendo. ff. de aqua pluuiæ arce. c. cum inter quatuor. de Maiorit. & obedient. Hinc perspicitur Episcopum beneficia permutare non posse, inuitis illis, ad quos conferendi ius pertinet.*

Duo itidem Præpositi per electionem creati nequeunt permutare absq; electorum consensu. Ad hæc beneficia, iure patronatus affecta permutari nequeunt citra patroni consensum: nec vnica absque eiusdem assensu, cuius interest vnio; nec manualia, quæ religiosi habent, citra sui superioris arbitrium & potestatem. Sed num valet permutatio, is, quorum interest, præteritis & posthabitis? Sunt qui dicant irritam esse ipso iure. Verius tamen sensit Federicus ab omnibus receptus, non esse rescissam ipso iure, sed rescindendam, id petentib. ijs, qui posthabiti fuerint. Atq; hinc est, ut eorum consensus quorum interest, possit ante & post permutationem accedere, *sente Federico: debent tamen ii, ad quos pertinet, consentire aut dissentire intra id tempus quod est lege præscriptum: Quod si permutatio fuerit Ecclesiæ necessaria, vel utilis, consensum patronus præbere debet, ad quem is præbendum compelli potest Episcopi auctoritate. Quod si facere recuset, poterit Episcopus permutare, cum id vel magna aliqua Ecclesiæ utilitas, vel necessitas postulat.*